

n u a v ý z n a m j e h o n á l e z u. K bližšímu vysvětlení toho vytýkám především základní společné znaky rozhodčího a soudního civilního řízení ve věcech sporných. Jak soudce, tak rozhodce jsou ve smyslu Merklovy nauky (Obec. pr. spr., I., str. 45) relativně nezávislí a tudíž jejich funkce řadíme do justice. (Zda je rozsudí státním orgánem v obsahovém slova smyslu, závisí na konvenci, jak si tento pojem určíme [Kelsen, na u. m., str. 271].) Oba »nálezají« právo, t. j. daný právní stav autoritativně zjišťují a ne snad přetvořují (bližší o deklarativní povaze civilního soudnictví viz můj »Žalobní důvod«, str. 9 a n.). Jak rozsudek, tak výrok rozh. soudu jsou podkladem exekuční povinnosti státního orgánu. Proti těmto zásadním podobnostem stojí charakteristické rozdíly: Rozhodce je k svému úřadu povolán odvozenou normou (smlouvou, posledním řízením, stanovami), která stanoví jeho povinnosti (§ 587 II. c. ř. s.), a rozhodčí výrok, jenž se může vztahovat jen na předmět jsoucí v dispozici stran, může býti ve sporu o bezúčinnost derogován nálezem řádného soudu. Ovšem i soudce je vlastně určen odvozenou normou (jmenovacím aktem, bližší K e l s e n, na u. m., str. 273) a též civilní rozsudek může býti ve sporu o obnovu nebo zmatečnost zrušen. Dále též rozsudímu stanoví zákon přímo určité povinnosti. Avšak přesto vše nemůžeme upřít, že p o o b s a h o v é stránce je sedes materiae právního postavení soudceva z á k o n, kdežto u rozsudího nižší norma (zv. soukromá) a že rozsudek je vybaven v ě t š í r e s i s t e n c í (je relativně více nezměnitelný) nežli rozhodčí výrok. Obrysově (a samozřejmě nepřesně) řečeno, je rozh. soudnictví v poměru k soudnictví řádnému méně dokonalou formou státní jurisdikce v civilních věcech sporných.

Touto poznámkou snažím se přispět k heslovitému vystižení povahy rozh. řízení. Mé pojetí podává obsahovou definici rozh. řízení (formální zajisté není možná, viz k tomu, co M e r k l na u. m., str. VII a S e d l á č e k, Obč. pr. čsl., str. 43 učí o t. zv. systematických pojmech právních), která se liší od definic vládnoucí nauky, Gerlichem pečlivě a úplně sebraných (str. 28—38), jen transposicí do normologického myšlení. Nutno spravedlivě doznati, že G. ve zvláštní části své knížky charakteristické znaky rozh. řízení správně zhodnotil a normativně pochopil. Bohužel, nelze v této recenzi podati bližší doklad, jak lze mnohý problém rozhodčího řízení rozuzliti aplikací správného metodologického hlediska.

Doc. Dr. Adolf P r o c h á z k a.

Dr. Antonín H o b z a a Dr. Stanislav J u r á š e k: **Exekuční řízení berní a soudní**, vzhledem k zákonu o přímých daních ze dne 15. června 1927 č. 76 Sb. z. a n. V Praze 1933. Nákladem vlastním. V generální komisi Právnického knihkupectví a nakladatelství v Praze II., Lützowova 35. Stran 424. Cena neuvedena.

Tento praktický spis, obsahující podrobné a velmi pečlivé zpracování předpisů o exekuci berní a soudní, jest určen především

pro berní úřady, jimž má býti pomůckou zejména při těch druhých exekuce, které nově zavedla berní reforma. Tuto svou úlohu splní kniha zcela nepochybně, neboť jest psána jasně a přehledně a podává při každé vyskytnuvší se otázce přesný návod, jak má berní úřad postupovati.

Kniha však poslouží i každému, kdo se potřebuje obeznámiti zvláště s exekucí berní, neboť obsahuje dobrý přehled všech důležitých předpisů, vymáhání daní se týkajících, jež jsou začasť těžko dostupné, a neomezuje se toliko na znění zákona, nýbrž přihlíží velmi záslužně i k judikatuře. Rovněž lze jen vítati, že spis věnuje značnou pozornost technice exekučních prostředků, jež v teoretických systémech bývá opomíjena a jejíž znalost je pro praktického právníka nepostradatelná.

Kniha je rozdělena na dvě části, z nichž první jedná o exekuci mobilární, druhá o immobilární. Každá tato část pak pojednává odděleně jednak o exekuci soudní, jednak o exekuci berní. Zpracováno je nejen právo zemí historických, nýbrž i právo platné na Slovensku a P. Rusi. Ve dvou dodatcích je uveden výpočet daní a dávek, jež se vymáhají jako přímé daně, a otištěny předpisy o konkurenci exekuce berní s politickou. Ke spisu je připojen věcný seznam.

Kš.

Dr. Jan Fröhlich: **O právní povaze bursovních obchodů s cennými papíry podle pražských usancí.** V Praze 1932. Nákladem knihovny Sborníku věd právních a státních. Stran 225. Cena nevedena.

Ve svém spise podává autor systematický rozbor soukromoprávních norem, upravujících obchod s cennými papíry na pražské burse. O tomto zajímavém tematu, který došel v české právní literatuře dosud poměrně malé pozornosti, pojednal autor již v článku, uveřejněném v 70. ročníku tohoto časopisu (str. 265, 329), kde mohl nastíniti ovšem jen základní rysy těchto velmi spletitých zjevů, jejichž právní kvalifikace vyvolala a stále vyvolává mnoho teoretických sporů. K podrobnému zpracování této látky bylo zapotřebí značně rozsáhlého spisu, kde se autor musil zabývatí též mnohými otázkami neprávními, osvětlujícími technickou stránku bursovních obchodů. To všem není nikterak na újmu významu spisu s hlediska právně teoretického, naopak tyto výklady velmi šťastně přibližují bursovní svět nezasvěceným a umožňují i neprávníkům, aby se o těchto věcech poučili. Velmi instruktivní jsou praktické příklady, uváděné autorem k vysvětlení jednotlivých bursovních operací. Rovněž lze vítati, že se autor neomezil na vylíčení poměrů na pražské burse, nýbrž přihlédl v četných a obsahově bohatých poznámkách k bursám cizím a k cizí odborné terminologii. Těžisko spisu spočívá v hodnocení bursovních obchodů po stránce soukromoprávní a neobsahuje proto spisy výklady o normách procesních, na př. o bursovním soudu rozhodčím a pod. Tento právní výsek poskytl však autorovi dostatečně mož-